

ΚΛΑΣΣΙΚΕΣ ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

ΟΙ ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ
ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΔΡΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ

ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΜΟΣ

Ντον Φ. Ντρέγκερ

Ο Ντον Φ. Ντρέγκερ (ή Ντόναλντ Φράνσις Ντρέγκερ), υπήρξε μια από τις μεγαλύτερες φυσιογνωμίες των ιαπωνικών πολεμικών τεχνών. Όχι από τις μεγαλύτερες αμερικάνικες φυσιογνωμίες, αλλά από τις μεγαλύτερες φυσιογνωμίες γενικώς. Το βιογραφικό του, το οποίο χρειάζεται πολλή δουλειά για να συγκεντρώσει κανείς, καθώς ο ίδιος σπάνια ανέφερε τι είχε κάνει, μπορεί να δώσει μια ιδέα για το μέγεθος της ενασχόλησής του με τις πολεμικές τέχνες: 5ο νταν στο Τζούντο από το Κόντοκαν, 7ο νταν στο Ιάιντο και στο Κέντο, 5ο νταν στο Τομίκι Αϊκίντο, 7ο νταν κίοσι στο Τζόντο της Ιαπωνικής Ομοσπονδίας Κέντο, 5ο νταν στο Τζούκεντο, (πιθανότατα) μένκιο καιντέν στο Σίντο Μούσο Ρίου, (πιθανότατα) κίοσι στο Τένσιν Σόντεν Κατόρι Σίντο Ρίου και (πιθανότατα) με κάποιους βαθμούς στο Σότοκαν και στο Κιόκουσινκαϊ.

Επίσης, προπονητής στο Κόντοκαν (μεταξύ άλλων και του πρωταθλητή βαρέων βαρών του 1964, Ισάο Ινοκούμα) και κάτοχος αδειών διδασκαλίας για τα έξι από τα επτά επίσημα κατά του Τζούντο, συγγραφέας 23 βιβλίων, επτά μονογραφιών και αναρίθμητων άρθρων, μεταφραστής άλλων τριών βιβλίων του δασκάλου του στην Τένσιν Σόντεν Κατόρι Σίντο Ρίου (και σόκε της), Οτάκε Ριτσούκε, μέλος του Νίχον Κομπούντο Σικοκάι, της πιο έγκυρης οργάνωσης για τη μελέτη και τη διάσωση των κλασικών πολεμικών τεχνών της Ιαπωνίας, ιδρυτής της Διεθνούς Οπλολογικής Εταιρείας και συνιδρυτής της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Τζόντο, καθώς και της Ερασιτεχνικής Ένωσης Τζούντο, προγόνου της Αμερικανικής Ομοσπονδίας Τζούντο.

ΚΛΑΣΣΙΚΕΣ ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

ΟΙ ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ
ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΔΡΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ

Πρώτος Τόμος

Ντον Φ. Ντρέγκερ

Μκίλαχον

Τίτλος πρωτοτύπου: Classical Bujutsu

Συγγραφέας: Donn F. Draeger

Εκδότης πρωτοτύπου: Weatherhill Publishing Inc.

Ημερομηνία έκδοσης πρωτοτύπου: 1973

Copyright © Weatherhill Publishing Inc., Warren, CT USA

ISBN πρωτοτύπου: 0-8348-0233-3

Τίτλος: Κλασσικές Πολεμικές Τέχνες
(1ο μέρος Τριλογίας: Οι Πολεμικές Τέχνες και Δρόμοι της Ιαπωνίας)

Συγγραφέας: Ντον Φ. Ντρέγκερ

Εισαγωγή - Μετάφραση: Γρηγόρης Α. Μπλιαρέσης

Επιμέλεια: Διονύσης Τσετσέλης

Καλλιτεχνική επιμέλεια: Βαγγέλης Μπερικόπουλος

Copyright για την ελληνική μετάφραση © 2005: Εκδόσεις Αλκίμαχον

ISBN: 960-6623-06-8

ISBN ΤΡΙΑΛΟΓΙΑΣ: SET 960-6623-05-X

Εκδόσεις ΑΛΚΙΜΑΧΟΝ

Πολυτεχνείου 12Α - 141 22 Ν. Ηράκλειο

Τηλ.-Fax: 210 2840588

e-mail: info@alkimachon.gr - www.alkimachon.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος του Μεταφραστή.....	6
I. ΤΟ ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ	
1. Η Πολεμική Παράδοση της Ιαπωνίας	17
2. Ο Κλασσικός Πολεμιστής στην Ιστορία	30
3. Ανάπτυξη των Μπουτζούτσου	58
II. ΤΑ ΟΠΛΑ ΚΑΙ Η ΧΡΗΣΗ ΤΟΥΣ	
4. Όπλα με Λεπίδα	71
Κεντζούτσου – Ιάι-τζούτσου – Σοτζούτσου – Ναγκινάτα-τζούτσου	
5. Ραβδία - Όπλα	82
Μποτζούτσου – Τζοτζούτσου – Τετσούμπο-τζούτσου	
6. Τοξοβολία	87
Κιουτζούτσου	
7. Σύνθετα Όπλα	90
Νιντζούτσου – Κουσαριγκάμα-τζούτσου – Τέσεν-τζούτσου	
8. Πάλη	96
Γιορόι Κούμι-ούτσι – Χότζο-τζούτσου	
9. Συμπληρωματικές Τέχνες	102
Μπατζούτσου – Γιαντόμε-τζούτσου – Σουιέι-τζούτσου	
Επίλογος	110
Τα Κλασσικά Μπουτζούτσου Σήμερα	
Γλωσσάριο	116

Μέρος Πρώτο

ΤΟ ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ

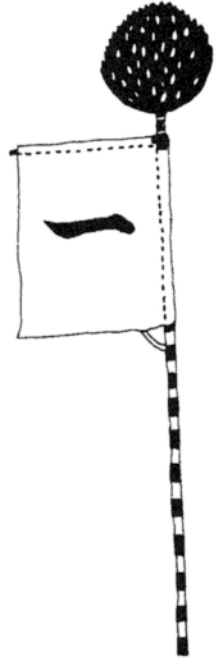

Κεφάλαιο Ένα

Η ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ

Ο πολιτισμός αρχίζει επειδή το ξεκίνημα του πολιτισμού αποτελεί στρατιωτικό πλεονέκτημα.

Ουόλτερ Μπέιτζοτ

Η διαδικασία των αλλαγών είναι τόσο μεγάλη τις τελευταίες δεκαετίες, που από πολλές απόψεις απειλεί να μας αφήσει φτωχότερους αντί για πλουσιότερους, ως προς τη γνώση μας για τους παραδοσιακούς θεσμούς. Αυτός είναι ο λόγος που, ακόμα και αν οι πιο φιλόδοξοι και σχολαστικοί στόχοι της ακαδημαϊκής μελέτης υπηρετούνται μόνον έμμεσα, είναι σημαντικό να γραφτεί ένα βιβλίο όπως αυτό. Ένα βιβλίο το οποίο να περιγράφει ένα ιδιαίτερα παρεξηγημένο κομμάτι της παλαιάς ιαπωνικής κοινωνίας, το οποίο υπήρξε πραγματικά θεσμός. Ένα μεγάλο τμήμα της συνολικής κουλτούρας που χαρακτηρίζει την Ιαπωνία επηρεάστηκε από τον θεσμό αυτόν, πράγμα που αυτομάτως δικαιολογεί την ύπαρξη του παρόντος βιβλίου.

Αν και καμία τάξη της ιαπωνικής κοινωνίας δεν είχε το μονοπώλιο του *Γιαμάτο-νταμάσι*, του «ιαπωνικού πνεύματος», κανένα κομμάτι της κοινωνίας αυτής δεν έχει να επιδείξει τόσο θεαματικές εκφάνσεις του πνεύματος αυτού όσο η τάξη των πολεμιστών. Μια μελέτη για το πώς εμπνεύστηκαν αυτές τις εκφάνσεις μπορεί να μας οδηγήσει σε μια πληρέστερη κατανόηση του τι έκανε την Ιαπωνία αυτό που ήταν στο παρελθόν, τι είναι τώρα και τι θα είναι στο μέλλον.

Το βιβλίο αυτό περιέχει μια εξειδικευμένη περιγραφή του κλασσικού Ιάπωνα πολεμιστή. Οι συγγραφείς που έζησαν στις εύκολες εποχές οι οποίες ακολούθησαν εκείνες στις οποίες διέπρεψε πραγματικά ο κλασσικός πολεμιστής, χρησιμοποίησαν στα γραπτά τους ιδεατά μοτίβα, μοτίβα που εξυμνούσαν αρετές των πολεμιστών εκείνων όπως ήταν η πίστη, η τιμή, το θάρρος, η αυτάρκεια, η αυτοθυσία, η υπακοή και η περιφρόνηση της

ανταμοιβής για τις υπηρεσίες που προσέφεραν. Βεβαίως, τα ιστορικά χρονικά είναι γεμάτα από εικόνες αυτών των αξιοθαύμαστων χαρακτηριστικών και θα ήταν ιδιαίτερα άδικο να υπονοήσει κανείς ότι ένας τέτοιος κώδικας πολεμικού ήθους περισσότερο διακρινόταν για τις εξαιρέσεις του από τον κανόνα, παρά για την τήρησή του, ωστόσο παραμένει το γεγονός ότι κατάφωρες καταχρήσεις έκαναν τον κώδικα αυτόν κάθε άλλο παρά καθολικό. Η πρόθεσή μου για το βιβλίο αυτό είναι απλώς να ανοίξω ένα μικρό ρήγμα στην *πανοπλία* του χρόνου, από το οποίο ο αναγνώστης να ρίξει μια λιγότερο συναισθηματική ματιά στον κλασικό Ιάπωνα πολεμιστή από αυτήν που του προσφέρεται ως τώρα.

Καθώς δεν υπήρχε η πρόθεση το βιβλίο αυτό να αποτελέσει το απόλυτο έργο, όλες οι κουραστικές περιγραφές πολέμων που αφθονούν στις στρατιωτικές ιστορίες έχουν παραλειφθεί και αναφέρονται μόνον στο μέτρο που είναι ζωτικής σημασίας για το πολεμικό ήθος των Ιαπώνων. Επί πλέον, έχουν αποφευχθεί όλες οι δυσνόητες φιλοσοφικές εικασίες που έχουν χρησιμοποιηθεί κατά κόρον από τους συγγραφείς, προκειμένου να υποστηρίξουν τις περιγραφές τους για τις πολεμικές ορέξεις των μαχητών. Ο λόγος γι' αυτό είναι ότι ο βασικός στόχος του βιβλίου είναι να προσφέρει μια ματιά στην τεχνική διάσταση της πολεμικής κουλτούρας των κλασικών πολεμιστών, δηλαδή στις δεξιότητές τους στα όπλα και στις μαχητικές τους τέχνες. Οι δεξιότητες αυτές είναι γνωστές ως *μπουτζούτσου* ή πολεμικές τέχνες.

Ο Βελισάριος, ο εξαιρετικός στρατηγός του ιππικού του Ρωμαίου αυτοκράτορα Ιουστινιανού είχε πει ότι «η ειρήνη είναι η πρώτη ευλογία και σε αυτό συμφωνούν όλοι όσοι έχουν και την ελάχιστη δόση λογικής». Όμως, η ιστορία είναι ένα μονοπάτι αίματος και φαίνεται ότι αν η μάχη γινόταν ξαφνικά αδύνατη ή αν χανόταν ως τέχνη, ο άνθρωπος θα την ανακάλυπτε εκ νέου προκειμένου να ξεφύγει από την ανία και την εξαχρείωση. Διότι είτε συμφωνούμε με τον Ζαν-Ζακ Ρουσσώ, ότι ο πόλεμος και ο πολιτισμός έχουν κοινή καταγωγή, με τον Φρειδερίκο Νίτσε ότι ο πόλεμος είναι «μια εμπειρία που εξευγενίζει την κοινωνία στο σύνολό της» ή προτιμάμε την άποψη του Άρνολντ Τόινμπι ότι οι πόλεμοι λειτουργούν ως τα «άμεσα αίτια» για τη διάλυση κάθε πολιτισμού, είναι αδύνατον να παρακάμψουμε τη διάθεση του ανθρώπου να μάχεται τον συνάνθρωπό του.

Δεν έχει δοθεί καμία ξεκάθαρη και ικανοποιητική απάντηση σχετικά με το γιατί οι άνθρωποι πολεμούν. Οι άνθρωποι είναι μαχητικά πλάσματα και προσπαθούν να καταστρέψουν ο ένας τον άλλον από την προϊστορική ακόμα εποχή. Είτε η επιθυμία για μάχη προέρχεται από την ανθρώπινη φύση, είτε είναι τέκνο του πολιτισμού, είναι ξεκάθαρο πάντως ότι η μάχη είναι ένα μοντέλο

Τρεις τύποι βελών

Βλήματα

συμπεριφοράς από το οποίο ο άνθρωπος δεν έχει καταφέρει να αποδευμευτεί. Φαίνεται ότι ο Πλίνιος ο Γηραιότερος είχε δίκιο όταν έλεγε ότι «το μόνο ζώο που δακρύζει, ο άνθρωπος, είναι προορισμένο από τη φύση της ύπαρξής του να ζει μια ζωή γεμάτη πόλεμο».

Ορισμένοι πιστεύουν ότι η εριστικότητα του ανθρώπου είναι ένα ένστικτο, το οποίο δεν μπορεί να χαλιναγωγήσει καμία πολιτισμική αγωγή. Άλλοι θεωρούν ότι είναι οι πιέσεις από το περιβάλλον αυτό που κάνει τους ανθρώπους να συμπλέκονται μεταξύ τους. Όπως και να 'χει είναι δύσκολο να θεωρήσει κανείς λάθος τον Τόμας Χομπς όταν λει ότι «η μόνη κοινωνική επαφή του ανθρώπου είναι ο πόλεμος». Το μόνο που μπορεί κανείς να πει για όλα αυτά, όσο κοινότοπο και αν αυτό ακούγεται, είναι ότι η μάχη φανερώνει την ύπαρξη της ζωής και ότι τα βασικά συστατικά που απαιτούνται γι' αυτήν βρίσκονται σε νάρκη μέσα σε κάθε άνθρωπο, μέχρι να βρεθούν τα κατάλληλα ερεθίσματα.

Σε όλες τις εποχές, ο άνθρωπος επέδειξε ιδιαίτερη ικανότητα στο να επινοεί εργαλεία και μεθόδους μάχης –καμία φυλή δεν είναι τόσο πρωτόγονη που να μην έχει όπλα. Τα όπλα και οι μέθοδοι της μάχης προϋπήρχαν της εξέλιξης των εθνών και τα έθνη δεν είχαν πολλά χρόνια ζωής πριν ο πόλεμος αρχίσει να χρησιμοποιείται σαν εργαλείο εθνικής πολιτικής, δικαιολογημένος από το κράτος. Οι δικαιολογίες, ωστόσο, εκλογικεύτηκαν σε απόλυτους όρους όπως η δικαιοσύνη, η εξουσία ή η εξελικτική αναγκαιότητα, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει κανένα σύγχρονο κράτος το οποίο να μην έχει μια πολεμική παράδοση άρρηκτα συνδεδεμένη με την ίδια του την ύπαρξη.

Η πολεμική παράδοση κατέχει μια εξαιρετικά εμφανή θέση στην ιστορία και τον πολιτισμό της Ιαπωνίας. Τα αρχαία ταφικά ειδώλια χάνιουα δείχνουν έναν πολεμικό πολιτισμό και το αντίστοιχο πνεύμα και η μυθολογία του *Σίντο* αναφέρει τη βίαιη ενοποίηση της Ιαπωνίας από την αυτοκρατορική φυλή. Τα παλαιότερα κείμενα, το Κοτζίκι (Μαρτυρία των Αρχαίων Θεμάτων) του όγδοου αιώνα, το Νίζον Σόκι (Χρονικά της Ιαπωνίας) και το Μανγιόσου (Συλλογή των Χιλιάδων Φύλλων) περιέχουν όλα τους αναφορές σε μια παλαιά πολεμική κουλτούρα. Στο Μανγιόσου, μια ανθολογία ποιημάτων, βρίσκουμε αναφορές στον μασουράο, τον θαρραλέο πολεμιστή: «Μασουράο νο κιγιόκι σόνο να» το οποίο οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η τιμή του πολεμιστή θα πρέπει να είναι ακηλίδωτη, ότι το καθήκον είναι πάνω από τα δικαιώματα και ότι η ανδρεία είναι μια διάσταση της πίστης.

Τα συναισθήματα της πρώτης εκείνης περιόδου χάνουν τελικά την αξία τους ως ηθικά θέματα ατομικής συνείδησης και μετατρέπονται σε συμβάσεις που παραμένουν ως ιδεώδη. Τα εξυμνεί η λογοτεχνία της περιόδου *Καμα-*

Πολεμιστής Χάνιουα

Τοξότης

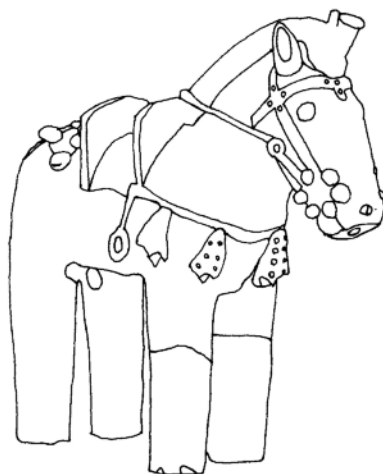

Ξύλινες βάσεις για σέλες

κούρα (1185-1336): στο Χόγκεν Μονογκατάρι (Ιστορία του Πολέμου Χόγκεν), το Χέιτζι Μονογκατάρι (Ιστορία του Πολέμου Χέιτζι), το Χέικε Μονογκατάρι (Ιστορία του Οίκου των *Τάιρα*), το Γκεμπέι Σεϊσούικι (Μαρτυρία της Ανόδου και της Πτώσης των *Μιναμότο* και των *Τάιρα*) και το Αζούμα Καγκάμι (Καθρέφτης της Ανατολικής Χώρας).

Κάθε προσεκτική εξέταση της πρώιμης ιαπωνικής λογοτεχνίας, ειδικά των προαναφερθέντων γκούκκι μονογκατάρι, δηλαδή των στρατιωτικών διηγημάτων, θα αποκαλύψει ένα σημαντικό γεγονός: παρά τη ροπή των έργων αυτών στο να παρουσιάσουν ευνοϊκά την τάξη των πολεμιστών, τα παραδείγματα της έλλειψης πίστης, της δειλίας, της προδοσίας και της ιδιοτελείας κυριαρχούν έναντι αυτών των υψηλών χαρακτηριστικών, δείχνοντας πόσο κακές ήταν στην πραγματικότητα οι συνθήκες ζωής του πολεμιστή.

Είναι αμφίβολο το αν οι Ιάπωνες ως λαός και η χώρα στο σύνολό της, μπορούν πραγματικά να κατανοηθούν ή να αξιολογηθούν από κάποιον που δεν έχει έστω και σε κάποιο μέτρο γνώση της πολεμικής τους κουλτούρας. Την ίδια στιγμή είναι αμφίβολο το αν και κατά πόσον μπορεί να κατηγορήσει τους Ιάπωνες για εμπλοκή σε αυτό που οι ανθρωπολόγοι αποκαλούν «τελετουργικούς πολέμους». Ο όρος αυτός αναφέρεται στο έθιμο συγκεκριμένων λαών να θεωρούν τον πόλεμο σαν κάτι παραπάνω από ένα αναγκαίο κακό. Για τους λαούς αυτούς, η ειρήνη σηματοδοτεί την τελμάτωση των κοινωνιών τους και την επακόλουθη καταστροφή τους. Οι *τελετουργικοί πόλεμοι* είναι η τακτική επανάληψη των πολεμικών συγκρούσεων (με αποτέλεσμα να είναι αναπόφευκτες) οι οποίες δικαιολογούνται πλέον ως κάτι πέρα από το κοσμικό – γίνονται ιερές. Προκειμένου, ωστόσο, να θεωρηθεί ο τελετουργικός πόλεμος ένας νόμιμος θεσμός, θα πρέπει να πηγάζει από κάποιο προϊστορικό έθιμο και τα στοιχεία που έχουμε για τις συνθήκες στην προϊστορική Ιαπωνία δεν μας δίνουν καμία εικόνα για το αν οι πρώτοι έποικοι των ιαπωνικών

Άλογο Χάνιουα

Η διαδικασία των αλλαγών είναι τόσο μεγάλη τις τελευταίες δεκαετίες, που από πολλές απόψεις απειλεί να μας αφήσει φτωχότερους αντί για πλουσιότερους, ως προς τη γνώση μας για τους παραδοσιακούς θεσμούς. Αυτός είναι ο λόγος που, ακόμα και αν οι πιο φιλόδοξοι και σχολαστικοί στόχοι της ακαδημαϊκής μελέτης υπηρετούνται μόνον έμμεσα, είναι σημαντικό να γραφτεί ένα βιβλίο όπως αυτό. Ένα βιβλίο που να περιγράφει ένα ιδιαίτερα παρεξηγημένο κομμάτι της παλαιάς ιαπωνικής κοινωνίας, το οποίο υπήρξε πραγματικά θεσμός. Ένα μεγάλο τμήμα της συνολικής κουλτούρας που χαρακτηρίζει την Ιαπωνία επηρεάστηκε από τον θεσμό αυτόν, πράγμα που αυτομάτως δικαιολογεί την ύπαρξη του παρόντος βιβλίου.

Αν και καμία τάξη της ιαπωνικής κοινωνίας δεν είχε το μονοπώλιο του Γιαμάτο-νταμάσι, του «ιαπωνικού πνεύματος», κανένα κομμάτι της κοινωνίας αυτής δεν έχει να επιδείξει τόσο θεαματικές εκφάνσεις του πνεύματος αυτού όσο η τάξη των πολεμιστών. Μια μελέτη για το πώς εμπνεύστηκαν αυτές τις εκφάνσεις μπορεί να μας οδηγήσει σε μια πληρέστερη κατανόηση του τι έκανε την Ιαπωνία αυτό που ήταν στο παρελθόν, τι είναι τώρα και τι θα είναι στο μέλλον.

Αλκίμαχον

Έχοντας αναπτυχθεί μέσα από τις αδιάκοπες πολεμικές συρράξεις της μεσαιωνικής Ιαπωνίας, τα μπουτζούτσου, οι πολεμικές τέχνες, πρόσφεραν στον πολεμιστή την τεχνική κατάρτιση και την ψυχολογική υποστήριξη που θα τον προετοίμαζαν για να χρησιμοποιήσει τα όπλα του στη μάχη. Το Κλασικές Πολεμικές Τέχνες δίνει έμφαση στην έντονα πρακτική διάσταση που είχαν οι τέχνες αυτές, μέσα από την περιγραφή δεκαέξι διαφορετικών μορφών μπουτζούτσου, ένοπλων και άοπλων.

Ο Ντον Φ. Ντρέγκερ (1922-1982) υπήρξε αξιωματικός των Αμερικανών Πεζοναυτών και ιστορικός των συστημάτων των πολεμικών τεχνών, έχοντας ο ίδιος πληθώρα βαθμών και διακρίσεων στις τέχνες αυτές. Ήταν τεχνικός διευθυντής του περιοδικού Martial Arts International και συγγραφέας πολλών βιβλίων με θέμα τις πολεμικές παραδόσεις της Ασίας.

ISBN SET: 960-6623-05-X

ISBN 960-6623-06-8

9 799606 623065